

TNT Post
Port betaald
Port Payé
Pays-Bas

De Windvaan

ledenblad van De Windvogel

***Windvogel* betreft
nieuw kantoor**

**Maart 2012
Jaargang 16, nummer 1**

Colofon

De Windvaan is een uitgave van De Windvogel, coöperatieve vereniging tot collectief bezit van windmolens.

Het bestuur van de Windvogel:

Dick van Elk,
voorzitter
Martien Vogelezang,
secretaris / projecten
Arnold Abbema,
penningmeester
Danny Steenhorst,
ledenwerving
Wim van Heerde
Wim Kersten
Niek van Dam
Roderick Timmer
Arie Wingelaar

Molenaars:

Harry van den Hooren
Broos de Groot
Arjan Boomars
Vincent de Jong
René van Mechelen

Secretariaat:

Jaap Hoogendoorn
Fazantendreef 6
2665 ET Bleiswijk
tel.: (010) 5215953

Ledenadministratie:

Jan Jennissen
Graaf Janstraat 219
2713 CL Zoetermeer

Redactie:

Tim de Boer
Carolien van der Graaf
Arie Groenveld
Bob Molenaar (eindredacteur)

Redactieadres:

Bob Molenaar
Cannenburglaan 22
2532 AM Den Haag
tel. 070 362 1542
e-mail: redactie@windvogel.nl

Kopij voor De Windvaan

Kopij kunt u sturen of e-mailen naar het redactieadres.

De redactie behoudt zich het recht voor plaatsing te weigeren en teksten in te korten.

Bezoek ook eens onze
website: www.windvogel.nl

Foto voorblad:

Ons nieuwe kantoor in Gouda
(zie ook de pagina's 9-11)

Inhoud:

Van de redactie	4
Even voorstellen: Tim de Boer	4
Even voorstellen: Carolien van der Graaf	5
Mededelingen	5
VERENIGINGSNIEUWS	6
VAN DE MOLENAARS	6
Inkoopactie zonnepanelen verlengd	8
NEEMT U OOK EIGEN STROOM AF?	8
De Windvlaag	8
Windvogel-kantoor opent z'n deuren	9
Van de voorzitter.....	12
Met blijdschap geven wij kennis.....	13
De Windvogel-toolbox is in de maak!.....	14
De Amstelvogels vliegen uit	15
Is de slimme meter wel zo slim?.....	16
Slimme meter niet verplicht	17
KORT NIEUWS.....	18
Windmolencoöperatie bouwt zonnepark	18
Wilt u leven van de wind? Word lid!	19

Van de redactie

Geachte lezers,

Dit is de eerste Windvaan in elf jaar waarvan Arie Groenveld níet de eindredactie heeft gedaan. Gelukkig heeft Arie beloofd bijdragen te blijven leveren, want uw huidige eindredacteur is allesbehalve een technaut. Ik ben weliswaar al 'sinds mensenheugenis' lid van de Windvogel, wat er allemaal aan techniek bij komt kijken ontgaat mij ten enenmale.

Nadat ik tot mijn spijt was uitgeloot voor de School voor de Journalistiek ben ik politieke wetenschappen gaan studeren. Mijn werkzame leven heeft zich voor een groot deel op klachtenafdelingen van consumentenorganisaties afgespeeld, maar na cursussen journalistiek en PR en voorlichting ben ik nu alweer dertien jaar werkzaam in de communicatiesector. Momenteel als communicatiemedewerker bij het Haags Milieucentrum. Ik hoop dat mijn ervaring met bladen maken aan de Windvaan af te lezen is.

Behalve aan Arie heb ik ook steun aan de twee mede-Hagenaars die zich hieronder aan u voorstellen. Maar meer redactieleden zijn altijd welkom!

Met vriendelijke groeten,
Bob Molenaar

Even voorstellen: Tim de Boer

Sinds vorig jaar schrijf ik, Tim de Boer, af en toe een bijdrage voor de Windvaan. Dat doe ik vooral vanuit mijn achtergrond als architect/stedenbouwkundige en ingenieur. Mijn aandacht gaat in de eerste plaats uit naar hoe wij, als samenleving, de inrichting en ontwikkeling van de aarde beïnvloeden en hoe die inrichting ons weer beïnvloedt. Een voorbeeldje: met de opkomst van de elektrische auto verandert ook de rol van het benzinstation. Blijft dit bestaan? Of komt er iets anders voor in de plaats?

Lid zijn van de Windvogel is voor mij heel logisch. De huidige manieren van energieopwekking zijn niet duurzaam, wind (en zon) wel. Toch merk je dat deze omslag niet zonder slag of stoot gaat. Gevestigde belangen, bepaalde nostalgische beelden en economische redenen werken nog steeds tegen. Door lid te zijn van de Windvogel kan ik een bijdrage leveren aan die omslag. Uiteindelijk komen we er wel! In mijn bijdragen zal het niet alleen over windenergie gaan. Er zijn ook genoeg andere vormen van duurzame energie waarover interessante dingen te vertellen zijn.

Even voorstellen: Carolien van der Graaf

Bij deze wil ik me graag voorstellen als schrijver voor de Windvaan. Ik ben Carolien van der Graaf. Sinds augustus 2009 zijn mijn vriend en ik lid van de Windvogel. Afgelopen jaar zijn we van de Eneco overgestapt op Anode voor onze elektriciteitslevering. In ons huishouden proberen we daarnaast ons energiegebruik te beperken. Zo hebben we de kruipruimte geïsoleerd met Tonzon, we stoken alleen onze woonkamer en we hebben bijna overal spaarlampen of ledverlichting aangebracht.

Als milieukundige draag ik de productie van duurzame schone energie een warm hart toe. Ik heb milieukunde gestudeerd aan de Hogeschool Delft. Na mijn afstuderen heb ik bij een duurzaam bouwen adviesbureau gewerkt. Daar studeerden we onder andere het gebruik van duurzame energie. Vervolgens heb ik de masteropleiding biologie aan Universiteit Leiden gedaan en zo ben ik in de wereld van het ecologisch advies gerold. Sindsdien houd ik me veel bezig met vleermuizen. Ik zit ook in de Vleermuiswerkgroep Nederland (www.vleermuis.net).

'Windmolens!?', kreeg ik als eerste reactie uit de vleermuiswereld, toen ik vertelde over de zelflevering, 'dat zijn toch van die vleermuisguillotines?'. Vleermuizen kunnen inderdaad wel in aanvaring komen met windmolens. In het buitenland is hier al veel onderzoek naar gedaan en er is al heel wat bekend over de effecten en ook over de te treffen maatregelen. Binnen de Windvogel zou ik dat dan ook graag onder de aandacht willen brengen. Ik streef naar duurzame-energieproductie op een zo diervriendelijk mogelijke wijze.

Daarom heb ik me aangemeld als schrijver voor de Windvaan. Naast verhalen over vleermuizen, zal ik me in de loop der tijd natuurlijk ook op andere wind-energieonderwerpen richten en wie weet wat er verder nog op me afkomt.

Mededelingen

Algemene ledenvergadering

De algemene ledenvergadering vindt zoals gebruikelijk in de 2^e helft van juni plaats. De exacte datum moet nog worden vastgesteld. Meer hierover in de Windvaan van juni.

VERENIGINGSNIEUWS

VAN DE MOLENAARS

De Amstelvogel (Ouderkerk a/d Amstel)

Ontvangen informatie van molenaar
Arjan Boomars

Geproduceerde kWh's

maand	2011	2012
januari	401.696	571.713
februari	437.761	357.416
maart	219.387	
april	251.300	
mei	351.904	
juni	297.074	
juli	333.052	
augustus	218.319	
september	354.639	
oktober	420.040	
november	287.169	
december	676.040	
totaal	4.248.381	

De Amstelvogel

December was ondanks storingen en onderhoud de beste windmaand van 2011, met 132% van de verwachting.

De beschikbaarheid was 97,7%. Januari bracht 104 % van de verwachting. Als gevolg van de kabelstoring in december 2011 is de molen even stilgezet om de trafo anders in te stellen. Februari, normaal een topmaand, bracht maar 69%.

De Windvogel (Bodegraven)

Ontvangen informatie van molenaar
Broos de Groot

Geproduceerde kWh's

maand	2011	2012
januari	5.257	11.863
februari	7.232	5411
maart	4.008	
april	3.710	
mei	5.056	
juni	4.573	
juli	4.809	
augustus	3.344	
september	4.676	
oktober	6.266	
november	2.496	
december	14.148	
totaal	65.575	

De Windvogel

Met de afsluitende 14.148 kWh in december werd 2011 een topjaar. En de score van januari betekende, ondanks 97% beschikbaarheid, een goede start van 2012.

De eigen meting van slechts 5.411 kWh van februari stond hiermee in schrille tegenspraak, ondanks de 100% beschikbaarheid.

De Volhouder (Halsteren)

Ontvangen informatie van molenaar
René van Mechelen

Geproduceerde kWh's

maand	2011	2012
Januari	7.170	9.180
februari	6.030	4.320
maart	3.630	
april	3.780	
mei	5.850	
juni	4.710	
juli	4.110	
augustus	3.720	
september	5.790	
oktober	6.060	
november	3.330	
december	11.820	
totaal	66.000	

De Volhouder

Ook voor de Volhouder was 2011, met de afsluitende 11.820 kWh in december, een topjaar. Januari produceerde ook een redelijk goede opbrengst, maar die werd deels gecompenseerd door februari, waarvan het begin met een stabiele vorstperiode op weinig wind kon rekenen.

Topjaar voor de Volhouder (gestart in 1991) is nog steeds 1998, waarin de opbrengst 98.790 kWh bedroeg. Over de jaren 1992-2000 bedroeg het jaargemiddelde 89.256 kWh.

De Gouwevogel (Gouda)

Ontvangen informatie van molenaar
Harry van den Hooren

Geproduceerde kWh's

maand	2011	2012
januari	75.566	131.926
februari	103.824	66.790
maart	54.650	
april	45.460	
mei	70.325	
juni	60.177	
juli	62.843	
augustus	44.758	
september	79.323	
oktober	87.791	
november	54.885	
december	167.525	
totaal	907.127	

De Gouwevogel

Met een goede maand december komt 2011 qua opbrengst op de vierde plaats in elf jaar. De beschikbaarheid over 2011 was, met 99,7%, ook zeer goed te noemen. Januari was niet zo goed, maar wel bovengemiddeld. Februari bleef daarentegen ver achter bij de verwachting, met slechts 64%.

Ergens in april wordt de mijlpaal verwacht van een totaalopbrengst van 10 miljoen kWh.

Inkoopactie zonnepanelen verlengd

De inkoopactie voor zonnepanelen bij MetdeZon is verlengd.

Zie ook: <http://www.windvogel.nl/2012/02/21/de-zonnepaneel-actie/>.

Veel leden hebben inmiddels al van deze actie gebruik gemaakt en er hebben zich ook nieuwe leden aangemeld die van deze actie gebruik hebben gemaakt. De panelen zijn van een goede kwaliteit. Uit ervaringen is gebleken dat de opbrengst per m² oppervlak circa 30% hoger is dan de panelen die in 2003 op de markt waren. En aangezien de prijs per oppervlak ook aanzienlijk is gedaald en de elektriciteitsstarieven zijn gestegen, ligt de verwachte terugverdientijd momenteel zo rond de 8 jaar.

NEEMT U OOK EIGEN STROOM AF?

“Maak zelflevering mogelijk”, droeg de ledenvergadering het bestuur op. En zo geschiedde. Via energiebedrijf Anode kunt u nu elektriciteit van uw eigen windmolen betrekken. Tot nu hebben 186 leden deze stap al gezet en zelflevering was voor een aantal mensen zelfs reden om lid van De Windvogel te worden. Maar we hebben veel meer windstroom beschikbaar dan we nu leveren. Dus stap ook over op zelflevering! Toon de politiek dat zelflevering moet!

U kunt zelflevering aanvragen via de ledenadministratie of door uw gegevens op te sturen naar coördinator zelflevering wim.ouwerkerk@gmail.com. Via dit adres kunt u ook een antwoord krijgen op uw vragen over leveringsdetails.

De aanmelding ging tot onze spijt met nogal wat rompslomp gepaard. Er is momenteel overleg gaande met Anode Energie om de aanmeldingsprocedure te versimpelen, zodat minder informatie verstrekt hoeft te worden.

Zie ook www.windvogel.nl/zelflevering.

De Windvlaag

Sinds een paar maanden verstuurt De Windvogel een maandelijkse nieuwsbrief ter grootte van één A4-tje. Leden van wie het mailadres bij ons bekend is, krijgen de Windvlaag automatisch toegezonden. Wilt u deze niet ontvangen, geef dit dan door via ledenadministratie@windvogel.nl

Is uw mailadres niet bij ons bekend en wilt u wel graag de Windvlaag ontvangen, dan kunt u dat via ditzelfde adres doorgeven.

Ook als u de Windvaan niet meer op papier wilt ontvangen maar digitaal, verzoeken wij u dit - mét uw mailadres - door te geven aan de ledenadministratie.

Windvogel-kantoor opent z'n deuren

Uw vereniging streeft naar verdere professionalisering. Het ingebruiknemen van een eigen kantoor, op de Hanzeweg 4A in Gouda, is opnieuw een stap in die richting. De feestelijke inwijding op 21 januari jl. trok maar liefst ruim honderd bezoekers. Zij hoorden eerst een inleiding door voorzitter Dick van Elk, die kort de ontstaansgeschiedenis van de Windvogel schetste. Een gesprek op een zondagmorgen in 1988, bij de koffie na het kerkbezoek, resulteerde in een vereniging met momenteel tweeduizend leden, vijf windturbines en het initiatief om heel Nederland met duizend molens van energie te voorzien. Gouda, de plaats van het nieuwe kantoor, ligt volgens Van Elk midden in een 'energie-landschap'. In de zestiende eeuw werd turf afgegraven om opgestookt te worden. De Reeuwijkse plassen zijn het tastbare resultaat. Een bij uitstek niet-duurzaam energielandschap. Dankzij de zon en de wind kan dat tegenwoordig gelukkig heel anders.

Aansluitend ging Danny Steenhorst in op de actuele stand van zaken rond de zelflevering van windenergie.

Het gaat ons daarbij niet of nauwelijks om het geld, wel om duurzaamheid en gezondheid, maar de Belastingdienst krijgt door onze zelflevering minder energiebelasting in het laatje. Dit verhaal leidde tot een discussie onder de aanwezigen, waaruit bleek dat mensen heel goed verschillende redenen en afwegingen kunnen hebben om lid van De Windvogel en voorstander van duurzame energie te zijn.

Doel blijft voor ons hoe dan ook het realiseren van meer mogelijkheden om duurzame energie te produceren. Overheden en het bedrijfsleven richten geen

eigentijdse lokale energiebedrijven op, dus moeten we dat zelf doen. Er zal meer ruimte voor zelflevering ontstaan als de motie van CDA-Kamerlid Marieke v.d. Werff wordt aangenomen.

Vervolgens gaf Danny Steenhorst een aantal tips voor het werven van leden. Zo heeft iedereen wel een familielid of kennis die hij of zij met een cadeaulid-maatschap kan verblijden.

Aanwezige actieve leden bleken erg geïnteresseerd te zijn in Steenhorsts ideeën over hoe zij zelf plaatselijk kunnen werven. Door in je gemeente steeds aanwezig te zijn bij vergaderingen, aandacht te vestigen op de noodzaak van windenergie en ruimte te vragen voor windmolens, tipte hij. Verder door je zaak te bepleiten bij natuur- en milieugroepen en door concrete adviezen over te geven over energiebesparing. Vrouwen lijken in dit verband de meest kansrijke doelgroep te zijn. Aan het verzoek uit de zaal om een argumentenboek op te stellen waarmee leden naar buiten kunnen treden, zal het bestuur gehoor geven.

Na deze gedachtewisseling hield Arnold Abbema een verhaal over de manier waarop sommige projectontwikkelaars windmolenparken exploiteren. Het gaat hier om het kunstmatig creëren van verliezen die kunnen worden afgetrokken op de 52%-schijf van de inkomstenbelasting, waaraan in de Windvaan van december 2011 uitvoerig aandacht is besteed.

Draagvlak

Na de lunch leidde Siward Zomer het volgende onderwerp in: draagvlak vinden voor eigen duurzame energie in de buurt. Zomer begeleidt een aantal lokale initiatieven op energiegebied. De Windvogel kan hier, met haar ervaring en kennis, steun aan verlenen. Onder meer begeleidt Zomer in Amsterdam het project 'Amstelvogels', waarover elders in dit blad meer te lezen is.

Een andere voorbeeld dat hij noemde is een coöperatie van dorpsbewoners in Lochem, dat Windvogel-experts om ondersteuning verzocht. Hier speelde naast een idealistisch motief ook het financiële motief om opbrengsten lokaal uit te keren. Nog een ander voorbeeld is Diemen Duurzaam.

Zomer is ervan overtuigd dat de weerstand van burgers tegen windmolens vaak komt doordat ze te weinig betrokken worden bij het initiatief en de besluit-/planvorming. Hier ligt een rol voor de Windvogel. Leden van onze vereniging kunnen meepraten, meefinancieren en meedelen in het rendement.

Vervolgens rijzen vragen naar de praktische invulling van deze uitgangspunten. Wat kan de Windvogel bijdragen? En hoe kunnen we lokale initiatieven op het gebied van duurzame energie ondersteunen zodat ze hun eigen karakter behouden maar ook wij voldoende ruimte krijgen? Zomer ziet de oplossing in coproductie. Maar hoe wordt dan het eventuele voordeel verdeeld?

Bij de aanwezigen bleek grote behoefte te bestaan aan materiaal, een draaiboek, een cursus of een training vanuit de Windvogel waarmee actieve leden lokaal initiatieven kunnen opstarten. Het bestuur gaat hiermee aan de slag.

Een nieuw kantoor en een nieuw lid

Tot slot het moment suprême van deze dag: de officiële opening van het nieuwe kantoor door de Goudse wethouder van onder meer Milieu en Duurzaamheid, Wendy Ruwhof. De Windvogel wist haar zo enthousiast te maken dat ze ter plekke lid werd. Om van Gouda een CO₂-neutrale gemeente te maken volgt ze dezelfde strategie als de Windvogel: mensen verleiden mee te denken, uitleggen wat er aan de hand is en laten inzien dat ze er wat aan kunnen doen.

Nadat de wethouder het kantoorvertrek officieel geopend had werd, onder het genot van een glaasje, nog een leuk cadeau van Enercon onthuld: een schaalmodel (ca. 1:50) van hun windturbine E70, gemaakt door Thijs Afman.

Op naar de tienduizend leden en honderd molens!

Ook de mening van de leden die niet op de Open dag waren willen wij graag weten. Vandaar dat wij u verzoeken om te reageren op deze punten:

A. ledenwerving

Zoals besproken zijn er tal van mogelijkheden leden te werven door in gezelschap (verjaardagen, feestjes, recepties, borreluurtjes) enthousiaste verhalen te vertellen: over onze duurzame energie, de mogelijkheid van zelflevering, de mogelijkheid van goed renderende leningen aan de Windvogel, de zonnepaneelactie, enzovoorts.

B. redactionele bijdragen

Wie iets te melden heeft dat interessant kan zijn voor onze website of voor de Windvaan, wordt van harte uitgenodigd dit op te sturen naar de redactie.

C. regionalisatie

Wij willen graag een overzicht krijgen van alle regionale initiatieven op energiegebied om daarmee mogelijk een open vorm van samenwerking aan te gaan. Heeft u ideeën in de vorm van mogelijke of gewenste locaties of kent u aanspreekpunten van plaatselijke burgerinitiatieven, laat ze ons weten!

Uw reacties en vragen graag naar Postbus 2183, 2800 BH GOUDA, info@windvogel.nl of via het contactformulier op www.windvogel.nl.

Van de voorzitter

Deze keer kijk ik (een beetje) terug. Niet dat ik dat nooit doe, alleen heb ik het daar bijna nooit over. Problemen uit het verleden vormen geen garantie dat ze er in de toekomst ook zullen zijn. En omdat ik van de oplossingen ben heb ik het zelden over het verleden.

Toch nog even het verleden. Dat komt door de vakantie (andere dingen lezen) en Kierkegaard. Eén van zijn uitspraken was: het leven wordt naar de toekomst geleefd maar vanuit het verleden begrepen. Misschien is dat waar. Misschien ook niet. In ieder geval niet helemaal denk ik. En dat komt weer door de wetenschap. Wat je weet is maar een (zeer klein) deel van wat er valt te weten. Twee weten meer dan één, maar zelfs zeven miljard weten niet alles. Ze weten bijvoorbeeld niet of er leven is op Mars. We kunnen dus de niet-wetenschap definiëren als datgene wat we nog ontdekken moeten. Het is er al wel maar we hebben het nog niet ontdekt. De dimensies ruimte en tijd, en wat daar allemaal in gebeurt en gebeurd is, zijn een beetje te groot voor ons. We moeten nog heel wat leren/ontdekken. Tot zover de filosofie voor vandaag.

Nu de praktijk. We weten dat de aarde de energie van de zon omzet in fossiele brandstof. We weten dat we per jaar ongeveer een miljoen maal de hoeveelheid energie gebruiken die het zon-aarde-systeem produceert. We weten dat er bij de vorming van fossiele energie CO₂ wordt gebonden, die bij de verbranding weer vrijkomt. We weten dat er chemische en fysische processen bestaan die elkaar min of meer in evenwicht houden. We weten dat die evenwichten dynamisch zijn. We weten dus al heel veel. Wat we (nog) niet weten, is hoe die dynamische evenwichten zich tot elkaar verhouden. Daarvoor zouden we ze nog een paar honderd miljoen jaar moeten bestuderen. Tijdens die studie veranderen de evenwichten steeds en zo komt toch de filosofie weer om de hoek kijken: niets is zeker. Zelfs de tijd niet meer. Vroeger was een jaar een jaar, maar sinds de herdefinitie van de seconde, tegenwoordig gebaseerd op de resonantie van een cesiumatoom, gedraagt ook de aarde zich niet meer normaal.

Economen hebben heel andere uitgangspunten in de wetenschap. Geen natuurlijke eenheden maar een kunstmatige eenheid: geld. En door alles te converteren naar geld kun je appels en peren met elkaar vergelijken, om een eenvoudig voorbeeld te geven. Je kunt ook de economische waarde van een Italiaan converteren naar een Griek of een Duitser. Dan moet je wel de leeftijd erbij geven, want een oude Duitser is economisch minder waard dan een jonge Griek.

Er is meer dan economische waarde. Veel meer zelfs. Een deel van die waarde

moeten we herontdekken. In een samenleving die gereduceerd is tot een economisch model komt niemand meer tot zijn recht. Politici zouden daar een antenne voor moeten hebben. Maar ook voor politici is de eenvoud van een economisch model makkelijker dan de complexiteit van de wereld van nu en van de toekomst. Ik begon met Kierkegaard. Daar wil ik ook mee afsluiten. Wanneer we het leven willen begrijpen kan dat alleen door terug te kijken. Willen we het leven leven, dan moeten we toekomstgericht zijn. De wetenschap dat we een miljoen maal meer fossiele brandstof gebruiken dan er wordt geproduceerd, maakt leven op de huidige manier onmogelijk. Wij, de leden van De Windvogel, zijn de mensen en de economen van de toekomst. De grondstof voor alles wat we als mensen doen is energie. Maar wel duurzame energie.

Dick van Elk

Met blijdschap geven wij kennis

Op 17 november 2011 was ik bij het tienjarig jubileum van de WindUnie in Dronten. Naast het bijwonen van het zeer onderhoudende programma, heb ik ook aan netwerken gedaan. Ik sprak o.a. een accountmanager van Rabobank Flevoland en het gesprek kwam op uitbreiding van ons windturbinevermogen. Om een lang verhaal kort te maken, hij wist dat een makelaar in Zeewolde een windturbine te koop had staan. Dus gegevens opgenomen en de volgende dag gebeld. Eén en ander leidde tot een haalbaarheidsonderzoek, dat in het bestuur van de Windvogel besproken werd. In de laatste week van januari bereikten we overeenstemming met de verkoper en op 14 februari zagen we hem weer bij de notaris, waar de akte ondertekend werd. Met ingang van die dag hebben wij dus ons bestand aan windturbines uitgebreid.

Het gaat om een NEG-Micon NM54/950-55m aan de Ooievaarsweg in Zeewolde. Deze windturbine maakt met veertien identieke turbines deel uit van het park Ooievaarsweg, dat eind 2003, begin 2004 is gebouwd. De door ons gekochte molen is 10-02-2004 in bedrijf genomen. Deze uitvoering is nagenoeg gelijk aan de eerder gekochte Appelmolen, maar met een grotere driebladige rotor (54,5 i.p.v. 52,2 m), meer vermogen van de generator (950 i.p.v. 900 kW) en een hogere mast, waardoor er een ashoogte is van 55 i.p.v. 40 m. Die hoogte van 55 meter heeft te maken met hoogtebeperkingen van de luchthaven Lelystad die voor het hele park gelden, hoewel voor deze turbine 70 meter wel had gekund.

Elke turbine is apart aangesloten op het middenspanningsnet van 20kV waarvoor naast elke turbine een trafohuisje staat waarbij de spanning van de molen van 690V wordt getransformeerd naar 20.000V.

Dankzij de hogere mast en grotere rotor is de opbrengst - gemiddeld ruim 1.600.000kWh per jaar -

een stuk hoger dan die van de Appelmolen. Het enige echte verschil zit in de geringe bladhoekverstelling. De bladhoek is niet vast, zoals bij de NM52, maar + en - 4 graden hydraulisch verstelbaar. Om de relatief vaste bladhoek aan te passen aan gewijzigde omstandigheden (b.v. luchtdruk), wordt er elk half uur gemeten en bijgesteld. NEG-Micon noemt deze regeling 'Power-trim' en zegt dat de opbrengst daardoor hoger is. Maar net als bij de NM52 zijn de bladen nog voorzien van de zogenaamde remtippen en betreft het een zgn. stall-regeling.

Er is voor 10 jaar MEP toegekend aan de turbine. Gezien het tot nu toe geproduceerde aantal kWh, zal er tot het einde van de MEP-tijd subsidie worden uitgekeerd. Ook is er tot aan het einde van de MEP een contract met Eneco voor het afnemen van de opgewekte energie.

Bij deze windturbine was een softwarepakket aanwezig waarmee ik - als het goed bij me geïnstalleerd is - de maandelijkse opbrengst van de turbine kan doorgeven. Ook van de Appelmolen, die met het zelfde pakket te benaderen is.

Harry van den Hooren

De Windvogel-toolbox is in de maak!

Binnen onze vereniging zit twintig jaar aan ervaring met het ontwikkelen van windenergie door burgers. Af en toe leek - en lijkt - het wel vechten tegen de bierkaai, maar gelukkig schieten er op steeds meer plaatsen lokale duurzame initiatieven de grond uit. Die willen wij, met onze kennis en ervaring, zo goed mogelijk gaan steunen.

Wij hopen dat u zich bij een eventueel initiatief in uw gemeente aansluit om meer draagvlak voor windenergie te realiseren. Anderzijds gaan wij een 'toolbox' ontwikkelen waar lokale initiatieven gebruik van kunnen maken.

Als er plannen zijn voor plaatsing van windmolens is het handig om over *tools* te beschikken om zulke projecten van de grond te krijgen. De tools die wij gaan aanbieden zijn bijvoorbeeld standaardbrieven voor een gemeente of bewoners, informatie over procedures en inspraakmogelijkheden, richtlijnen voor financiering en hoe de Windvogel daaraan kan bijdragen, argumenten voor en tegen windenergie en nog veel meer.

Het komende half jaar gaan wij aan de slag om onze kennis in overdraagbare vorm te gieten, zoals handboeken en workshops. Maar u hoeft natuurlijk niet zo lang te wachten. Zijn er in uw gemeente of omgeving plannen voor de ontwikkeling van windenergie? Het is belangrijk om burgers daarbij vroeg in het proces te betrekken. Neem daarom contact op met de Windvogel of breng uw lokale initiatief of overheid met ons in contact. Want samen moeten we het doen!

De Amstelvogels vliegen uit

Eind november zijn dertien leden van de Windvogel bijeengekomen om het project de Amstelvogels (<http://amstelvogels.nl>) 'echt' te starten. Er werd als visie neergezet dat we meer windenergie in de regio Amsterdam willen. We doen dit door windenergieprojecten samen in coöperatie te ontwikkelen en te exploiteren. De leden beslissen wat er gebeurt met de exploitatieopbrengsten. Hierdoor komen de opbrengsten ten goede aan de gemeenschap.

Onlangs zijn er verschillende organisaties, zoals coöperatie de ZuiderMRKT en Wijkcentrum Ceintuur, lid geworden. Zij nemen stroom af van onze molens. Ook is er een aantal individuele leden bijgekomen, maar dit moet nog veel sneller groeien.

Daar hebben we uw hulp voor nodig! Woont u in de omgeving van Amsterdam en kent u een club, vereniging of organisatie die ook meer windenergie wil in de regio Amsterdam, breng ze dan in contact met ons. Wij organiseren dan een bijeenkomst om die organisatie te informeren en waar mogelijk laten we die organisatie draaien op windenergie van de Windvogel.

Ook kunt u ons helpen met ledenwerving door uw eigen vrienden en netwerk aan te spreken. Vertel ze dat u in Amsterdam woont en toch een eigen windmolen hebt (samen met 2000 andere coöperanten). Als zij ook graag hun eigen windmolen willen, en eventueel stroom van die molen, dan kan dat door lid te worden van de Windvogel.

Wilt u ook meer windenergie en wilt u dat laten horen op markten, raadsdebatten of andere bijeenkomsten, neem dan ook contact op met ons.

Met coöperatieve groet, namens de Amstelvogels,
Siward Zomer, 0613995307, Amsterdam@windvogel.eu

Is de slimme meter wel zo slim?

De slimme energiemeter is slim voor de netbeheerder en de energieleverancier. De meerwaarde voor de gebruiker is maar zeer beperkt. Waarom dat zo is, leggen we hieronder uit.

Wat zijn de kenmerken van een slimme meter?

1. De energieleverancier kan op afstand de afgenomen (en aan het net teruggeleverde) energie aflezen
2. De energieleverancier kan op afstand de kwaliteit van de energieafname meten en signaleren
3. De energieleverancier kan op afstand capaciteit aan- en afschakelen
4. De energieleverancier kan preventief uitschakelen tijdens noodsituaties
5. De energieleverancier kan aan- en uitschakelen bij tijdelijke leegstand
6. De energieleverancier kan lekkages en fraude op het spoor komen
7. De energieleverancier kan gedeeltelijk uitschakelen bij wanbetaling
8. De energieleverancier kan *online* producten en diensten aanbieden (zoals energiebesparingsadviezen en bijzondere tarieven voor bepaalde uren)
9. Een slimme meter faciliteert de operationele taakuitvoering van de netbeheerder
10. Hij verbetert de operationele bedrijfsvoering van de netbeheerder
11. Hij ondersteunt betalingsmethoden zoals prepaid
12. Hij biedt online-interactie tussen afnemers en leveranciers (communicatie)
13. Hij maakt snelle reactie van regelaars in energie-installaties mogelijk
14. Hij maakt een koppeling met domotica-toepassingen mogelijk (huisautomatisering)
15. Hij maakt een koppeling met decentrale (duurzame) opwekking mogelijk
16. Hij faciliteert decentrale vraag- en aanbodsturing (afstemmen van eigen productie en afname op gunstige tarieven)
17. De afnemer verkrijgt meer inzicht in het actuele energieverbruik en de kosten daarvan
18. De afnemer kan realtime reageren op markt/product/prijsontwikkelingen van leveranciers

Wat zijn de voordelen?

De meeste eisen die de overheid aan de slimme meter stelt dienen de netbeheerder en de energieleverancier. Zo hoeven er geen meteropnemers meer langs te komen en hoeven bewoners geen meterstanden meer door te geven, wat de administratie van de netbeheerder vergemakkelijkt.

Als een van de argumenten voor de invoering van slimme meters wordt genoemd dat de afnemer zijn energieverbruik kan aflezen. In het filmpje op www.slimmeenergiemeter.nl/nl/6/wat-zegt-de-overheid-filmpje.html constateert

een huisvrouw dat er 's nachts ook nog het één en ander aan energie wordt verbruikt. Maar door welk apparaat of welke apparaten?

Via de energiemeter kun je de som aflezen van het verbruik van alle apparaten, maar dat zegt nog niets over het verbruik van één individueel apparaat. En dat zou wel moeten, om hieruit conclusies te kunnen trekken.

Een voorbeeld: vaatwassers beschikken vaak over meerdere programma's. Dan is het natuurlijk handig om te weten welk programma bij hetzelfde resultaat de minste energie verbruikt. Deze informatie staat meestal niet duidelijk in de handleiding en de eco-stand is niet altijd de energiezuinigste. De slimme energiemeter is ook niet bij machte deze informatie te geven, tenzij je alle andere apparatuur en lampen uitschakelt. Zelfs het af en toe inschakelen van de compressor van een koelkast werkt al uitermate verstorend op het totaalbeeld als je het verbruik van een ander apparaat wil meten.

Vaak staan er veel kleine energieverbruikers tegelijk aan: de koelkast, de cv-ketel, een modem, de telefoon, enzovoort. Het sluipverbruik van een tv vertelt de slimme energiemeter je niet, terwijl dat in het niet valt bij het verbruik van die andere apparaten. Die informatie krijg je wel met een afzonderlijke energiemeter, die tussen een apparaat en het stopcontact geplaatst kan worden.

Conclusie

De slimme energiemeter is een handig apparaat voor de netbeheerder en de energieleverancier. De meerwaarde voor de gebruiker is maar zeer beperkt. De beste manier om vast te stellen hoeveel elektrische apparaten gebruiken, is dit te meten met een energiemeter. Een van de beste energiemeters is de Cresta RCE-1106 die voor ongeveer een tientje verkrijgbaar is bij o.a. de Gamma, Kijkshop en BCC. Zie ook de test:

<http://nl.hardware.info/reviews/1460/vergelijkingstest-9-energiemeters>

Arie Groenveld

Slimme meter niet verplicht

Anders dan een paar jaar geleden de bedoeling was, hoeven consumenten de slimme meter niet te accepteren.

Bieneke Braat, advocate bij Legaltree, licht op Webwield.nl toe welke rechten u als de energieverbruiker heeft.

Als u uw huis ingrijpend verbouwt of een nieuwbouwwoning betreft, zult u met de slimme elektriciteits- en gasmeter geconfronteerd worden. Zo ook als uw 'gewone' meter kapot gaat. Die slimme meter mag u weigeren. Mocht er al een in uw (jonge nieuwbouw)woning hangen, dan mag u de netbeheerder vragen de

meter 'administratief uit' te zetten. Dat betekent dat hij niet langer gegevens uit de meter mag ophalen.

U kunt ook de meter accepteren en in plaats van voor het 'standaardregime' kiezen voor het 'opt-in regime'. Het standaardregime houdt kort gezegd in dat energieleveranciers de meetgegevens mogen opvragen mits dat noodzakelijk is voor hun wettelijke taken: het jaarlijks factureren, het (tweemaandelijks) geven van inzicht in het energieverbruik en het verwerken van mutaties. Wilt u vaker of juist minder vaak verbruiksoverzichten ontvangen, dan kunt u dat bij de leverancier aangeven. Het 'opt-in regime' brengt ook met zich mee dat uw netbeheerder uw energieleverancier uitsluitend met uw toestemming meetgegevens mag leveren die betrekking hebben op een kleiner bestek dan een dag. Dit is van belang uit privacy-oogpunt.

Met vragen en klachten over de slimme meter kunt u terecht op www.consuwijzer.nl/Uitgelicht/Het_slimme_meter_loket

KORT NIEUWS

Windmolencoöperatie bouwt zonnepark

Deltawind, de windmolencoöperatie van Goeree-Overflakkee, laat momenteel in Ouddorp een anderhalf hectare groot zonnepanelenveld bouwen. Aan het terrein van recreatiepark De Klepperstee komen bijna drieduizend panelen à 290 Wp te liggen. De voortgang is *live* te volgen via een webcam op www.vdh-solar.nl, de site van bouwer VDH Solar.

Met een vermogen van 850 kWp wordt straks in een gemiddeld jaar 787.000 kWh elektriciteit geleverd. Van de opgewekte stroom gaat een deel naar het recreatiepark van de initiatiefnemer, de rest wordt aan het net geleverd. Opdrachtgever Coöperatie Deltawind zal het park de komende dertig jaar beheren. Het is haar eerste zonne-energieproject.

Wilt u leven van de wind? Word lid!

Vul onderstaande bon in en stuur deze op

De Windvogel investeert met geld van haar leden in duurzame, schone energie. Hiervoor heeft deze coöperatieve windmolenvereniging - één van de twintig in Nederland - in eigen beheer vier windmolens opgericht: één in Ouderkerk a/d Amstel, één aan de A12 nabij het wegrestaurant in Bodegraven, één op het terrein van het Hoogheemraadschap te Halsteren en één aan de Goudkade in Gouda. We zijn altijd op zoek naar plekken waar we meer molens kunnen plaatsen. En daarvoor uiteraard ook naar meer leden!

Help mee aan de groei van duurzame energie. Investeer mee in een molen!

Stuur onderstaande coupon naar de ledenadministratie van De Windvogel, Graaf Janstraat 219, 2713 CL Zoetermeer.

Ja, ik vind duurzame energie belangrijk

- Ik geef mij op als lid of donateur van de Windvogel en stort op ING-bankrekening 37 01 58 t.n.v. de Windvogel te Reeuwijk een bedrag van:

Lid:	Inleg	€ 50,-
	Lening..... X € 50,-	€.....-
	Totaal	€.....,-

Naam:.....

Straat:.....

Postcode:.....Plaats:.....

Telefoonnummer:.....

E-mailadres: .....

- Ik wil eerst meer informatie ontvangen

Nederland duurzaam voor iedereen

Dit verenigingsblad is vervaardigd door:

Anders
REPRO

Coenecoop 342
Waddinxveen
Tel. 0182 - 633155
www.andersrepro.nl

ANDERS DAN ANDEREN

Kleur Kopieen	Lamineren
Kleuren Plots	Zwart/wit plots
Big Color Prints	Zwart/wit Kopieen

De Windvogel

Ledenadministratie:

Graaf Janstraat 219
2713 CL Zoetermeer
Tel. 079 – 3168652

Secretariaat:

Fazantendreef 6
2665 ET Bleiswijk
Tel. 010 - 5215953